

Писмо препоруке

за изложбу *Агарт: Ретроспективна изложба Атиле Черника*

(пријављена за Награду ICOM Србија за Пројекат године)

Изложба *Агарт: Ретроспективна изложба Атиле Черника*, одржана је у Музеју Општине Бачка Топола у периоду од 15. септембра 2022. до 8. фебруара 2023. године. Изложба је тематизовала узбудљив и доследан вишедеценијски уметнички рад једног од пионира неоавангарде на нашим просторима – Атиле Черника (Attila Csernik). Черник је, наиме, још од својих уметничких почетака '60. година 20. века стварао увек у истом визуелном коду/вокабулару, али се његов рад простирао кроз многе уметничке медије: концептуална дела, акције, перформансе, уметничке књиге... Значај целокупног опуса Атиле Черника валоризован је и унутар домаће историје уметности, али и међународне, па се он сматра једним од кључних актера централноевропске неоавангарде.

Задатак који је себи поставио ауторски тим ове изложбе – Јудит Арва, Адриан Клајо и Харгита Ваштаг Гаџо – ипак је био нешто специфичнији у односу на реализацију „уобичајене“ ретроспективе: требало је у месту које Атилу Черника познаје непосредно, као свог суграђанина, представити његову уметност тако да она буде подједнако блиска и онима који су упућени у уметничке токове друге половине 20. века и онима који су стална публика бачкотополског Музеја. Речју, требало је да ова изложба приближи свима веома специфичан Черников уметнички свет, а да тај свет буде презентован према свим музејским стандардима.

Решење је пронађено у самом Черниковом свету словних знакова – наиме, овај уметник као своје основно изражајно средство користи слова. Ауторски тим је тако читаву изложбу осмислио кроз укупно шест целина означених словима (а, е, о, т, м и) које су послужиле као носиоци приче о различитим Черниковим уметничким делима и које су упућивале на одређене незаобилазне појмове, појаве и личности у његовом раду („т“ за Бачку Тополу, на пример, „е“ за супругу Ержебет). Поред разложног и поступног разврставања материјала прикупљеног за изложбу, кретање публике умногоме је било олакшано и врло добро усмеравано дизајном саме архитектуре поставке која је уз неколико основних средстава истакла најважније елементе Черникове уметности.

Музеј Општине Бачка Топола, важно је да се нагласи, млада је установа, до 2015. године био је једини огранак Градског музеја Суботица. Међутим, након осамостаљења, мали тим бачкотополске установе почео је да ради енергично, иновативно и доступно заједници, те је и изложба *Агарт: Ретроспективна изложба Атиле Черника* настала на таласу одушевљености, истраживачке глади и померања граница у раду једног завичајног музеја комплексног типа.

Због тога је са задовољством и професионалним поносом препоручујем за Награду ICOM Србија за пројекат године.

Суботица, 23. март 2023.

Нела Тонковић, МА
историчарка уметности,
кустоскиња